

Vergaderjaar 2021–2022

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 2484

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 mei 2022

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Algemene Zaken van 23 mei 2022.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
W.B. Hoekstra

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD ALGEMENE ZAKEN VAN 23 MEI 2022

Op maandag 23 mei 2022 vindt in Brussel een Raad Algemene Zaken (RAZ) plaats. Op de agenda¹ van de Raad staan de volgende onderwerpen: voorbereiding van de buitengewone Europese Raad (ER) van 30 en 31 mei 2022, de bespreking van de geannoteerde agenda van ER van 23 en 24 juni 2022, hoorzitting in het kader van de artikel-7-procedure tegen Hongarije en de Conferentie over de Toekomst van Europa. De Minister van Buitenlandse Zaken is verhinderd om deel te nemen aan de Raad, vanwege deelname aan het *World Economic Forum* in Davos. De Permanente Vertegenwoordiger bij de EU zal Nederland vertegenwoordigen tijdens deze RAZ.

Vorbereiding van de buitengewone Europese Raad van 30 en 31 mei 2022

Op de agenda van deze buitengewone ER staan naar verwachting de onderwerpen energie, Oekraïne, defensie en voedselzekerheid.

Oekraïne

In voorbereiding op de Europese Raad zal tijdens deze Raad Algemene Zaken worden stilgestaan bij de verschrikkelijke en onacceptabele oorlog van Rusland tegen Oekraïne. De inzet van het kabinet ten aanzien van de Russische invasie in Oekraïne blijft ongewijzigd. De kern van die inzet is om zo stevig mogelijke maatregelen tegen Rusland te nemen en zo veel mogelijk steun voor Oekraïne te bieden, zowel bilateraal als vanuit de EU en in nauwe samenwerking met andere internationale partners en organisaties. Naar verwachting zal de Europese Raad op 30 en 31 mei ook stilstaan bij de toekomstige steun aan Oekraïne vanuit de EU, zowel op de korte termijn als in het kader van de wederopbouw van een democratisch Oekraïne. Hoewel de oorlog in Oekraïne nog in volle hevigheid woedt, zet het kabinet zich in voor een tijdige voorbereiding van de wederopbouw. Het kabinet zal zich daarnaast inzetten voor een coördinerende rol van de EU bij de wederopbouw van Oekraïne, in nauwe samenwerking met andere internationale actoren.

Defensie

De Europese Raad van 24–25 maart jl. (Kamerstukken 21 501-20, 28 676 en 36 045, nr. 1796) heeft de Europese Commissie en het Europese Defensie-agentschap de opdracht gegeven om een analyse te maken van de tekortkomingen op het gebied van defensie investeringen en voorstellen te doen voor de verdere versterking van de Europese technologische en industriële defensiebasis. De voorstellen omvatten naar verwachting ook opties voor financiering voor de gezamenlijke ontwikkeling en aanschaf van defensiecapaciteiten. In aanloop naar de Europese Raad van 30–31 mei bespreekt de Raad Algemene Zaken het commissie Commissie-rapport, dat op 18 mei wordt verwacht.

Het kabinet ziet besluiten van landen om hun defensie-uitgaven te verhogen als een kans voor meer gezamenlijke aanschaf van defensiecapaciteiten, hetgeen de interoperabiliteit ten goede komt, de weerbaarheid van de Europese Unie versterkt en haar veiligheids- en defensiecapaciteiten vergroot.

De precieze voorstellen van de Commissie zal Nederland op hun merites beoordelen.

¹ Delegates Portal: CM02975.

Energie

Ook zal de Europese Raad verder spreken over het thema energie en naar verwachting in het bijzonder over leveringszekerheid, energieprijzen en energieonafhankelijkheid van Rusland. De discussie zal plaatsvinden mede op basis van een nog te ontvangen voorstel van de Commissie, dat een vervolg vormt op de REPowerEU mededeling² die de Commissie op 8 maart jl. heeft uitgebracht.

Het kabinet steunt agendering van het thema energie voor de komende Europese Raad. In lijn met de Nederlandse inbreng bij de Energieraad van 2 mei jl.³ zal het kabinet pleiten voor een versterkte inzet op hernieuwbare energie, energiebesparing en verdere diversificatie van energiebronnen om de Europese afhankelijkheid van fossiele brandstoffen uit Rusland zo snel mogelijk af te bouwen. Om de leveringszekerheid te verbeteren acht het kabinet het Commissievoorstel ten aanzien van de gasopslagen van groot belang, waarbij het kabinet aandacht vraagt voor een goed kostenverdelingsmechanisme ten behoeve van gasopslagen tussen lidstaten. Voor wat betreft de discussie over hoge energieprijzen ziet het kabinet het instellen van maximumprijzen op de energiemarkt niet als oplossing, omdat dergelijke maximumprijzen de werking van de interne markt zullen ondermijnen.

Voedselzekerheid

De Raad zal tevens spreken over voedselzekerheid in derde landen, waaronder in het Midden Oosten en Afrika. Als gevolg van de oorlog in Oekraïne is deze verder onder druk komen te staan. Het kabinet steunt agendering van dit onderwerp voor de Europese Raad. Het kabinet zal daarbij waardering uitspreken voor de Europese inzet op het terrein van mondiale voedselzekerheid en de betaalbaarheid van levensmiddelen. Het is immers belangrijk dat in nauw overleg met internationale partners steun wordt verleend aan Oekraïne en de meest kwetsbare en zwaarst getroffen derde landen, waaronder via humanitaire hulp en versterking van voedselsystemen.

Het voedselsysteem van de EU is robuust en voedselzekerheid is in de EU niet in het geding. Wat het kabinet betreft onderstrepen deze ontwikkelingen het belang van het mitigeren van de risico's van strategische afhankelijkheden. Verduurzaming en de doelen van de Green Deal blijven van belang zoals de Commissie ook aangeeft in haar mededeling⁴ over voedselzekerheid van maart 2022.

Bespreking geannoteerde van de agenda Europese Raad van 23 en 24 juni 2022

Op het moment van schrijven is de geannoteerde agenda van de Europese Raad van juni nog niet beschikbaar. Naar verwachting staan de Conferentie over de Toekomst van Europa en Oekraïne op de agenda van deze ER.

Conferentie over de Toekomst van Europa

Naar verwachting zal de Conferentie over de Toekomst van Europa op de agenda van de Europese Raad van 23 en 24 juni 2022 staan. Daar zal hoogstwaarschijnlijk door de ER gesproken worden over de voorstellen

² EUR-Lex – 52022DC0108 – EN – EUR-Lex (europa.eu).

³ Kamerstuk 21 501-33, nr. 927.

⁴ EUR-Lex – 52022DC0133 – EN – EUR-Lex (europa.eu).

van burgers die in het eindverslag van de Conferentie⁵ staan en de wijze waarop daar gevolg aan zal worden gegeven. Het kabinet steunt bespreking van het eindverslag van de Conferentie tijdens deze Europese Raad. De Conferentie voor de Toekomst van Europa staat ook als separaat onderwerp op de agenda van de RAZ van 23 mei, zie onder.

Oekraïne

Naar verwachting zal er tijdens de Europese Raad van 23 en 24 juni worden gesproken over de vraag hoe de toekomstige relatie met Oekraïne moet worden vormgegeven. De Europese Commissie heeft aangegeven ernaar te streven om in juni haar opinie te publiceren inzake de EU-lidmaatschapsaanvraag van Oekraïne. Het is derhalve goed mogelijk dat de Europese Raad op 23 en 24 juni een eerste discussie zal voeren over deze opinie. Zodra de Commissie de opinie heeft gepubliceerd zal de kabinetsinzet met uw Kamer gedeeld worden.

Waarden van de Unie en Hongarije: artikel 7, paragraaf 1, Verdrag van de Europese Unie

Voor de vierde maal zal de Raad Hongarije horen in het kader van de in september 2018 door het Europese Parlement gestarte artikel 7-procedure (REF). De zorgen over de staat van de rechtsstaat in Hongarije blijven onverminderd groot en spitsen zich onder meer toe op de onafhankelijkheid van de rechtspraak, ruimte voor het maatschappelijk middenveld, gelijke rechten voor minderheden, vrijheid van onderwijs, mediavrijheid, corruptie en belangenverstrengeling. Tijdens de hoorzitting krijgen de lidstaten de gelegenheid om Hongarije te bevragen over de problematiek die aan de procedure ten grondslag ligt. Nederland zal Hongarije samen met gelijkgezinde lidstaten onder andere oproepen om zo snel mogelijk geloofwaardige stappen te zetten om de rechtsstaatsproblematiek in het land aan te pakken. Nederland acht het daarbij van belang dat Hongarije alle uitspraken van het EU Hof van Justitie naleeft en opvolging geeft aan de aanbevelingen van instanties als de *OVSE-Office For Democratic Institutions and Human Rights* en de Raad van Europa.

Conferentie over de toekomst van Europa

Het Franse voorzitterschap zal de leden van de Raad informeren over de laatste ontwikkelingen rondom de Conferentie over de Toekomst van Europa. Dit betreft onder meer een terugblik op de laatste plenaire vergadering van 29–30 april jl., waarin de conclusies van de vergadering zijn vastgesteld. Op basis daarvan is het eindverslag⁶ door de Raad van Bestuur van de Conferentie opgesteld, dat afgelopen 9 mei is gepresenteerd aan het gezamenlijk voorzitterschap bestaande uit de voorzitters van de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie. Vermoedelijk zal het Franse voorzitterschap ook daar op terugblikken. Die drie instellingen zullen nu gaan bespreken hoe doeltreffend gevolg kan worden gegeven aan dit verslag, binnen hun eigen bevoegdheden en in overeenstemming met de Verdragen. Waarschijnlijk zal het Franse voorzitterschap de leden van de Raad informeren over de voorziene wijze waarop de Raad de voorstellen gaat bespreken, ook met het oog op de voorziene bespreking hiervan in de Europese Raad van 23 en 24 juni 2022. Het kabinet verwelkomt het eindresultaat van de Conferentie waarbij de input van de burgers centraal is blijven staan. Het kabinet acht het van belang, in overeenstemming met de gezamenlijke verklaring van de Conferentie, dat spoedig binnen de Raad wordt besproken hoe gevolg kan

⁵ Het verslag is te raadplegen via: <https://futureu.europa.eu/pages/reporting>.

⁶ Het verslag is te raadplegen via: <https://futureu.europa.eu/pages/reporting>.

en zal worden gegeven aan de aanbevelingen van burgers. Het is de verwachting dat in aanloop naar de Europese Raad van juni de vraag op tafel komt of naar aanleiding van de conclusies van de Toekomst van Europa verdragswijziging wenselijk en noodzakelijk is. Het Kabinet zal de voorstellen die uit de Conferentie komen bestuderen en daar nader positie over bepalen. Een eerste inschatting is dat verreweg de meeste voorstellen kunnen worden gerealiseerd binnen het kader van de huidige verdragen. Verdragswijziging is voor het kabinet geen doel op zich, maar het kabinet staat open voor verdragswijzigingen n.a.v. de conferentie als dit in het Nederlands en Europees belang is. Een appreciatie van het eindverslag van de Conferentie voor de toekomst van Europa zal uw Kamer voorafgaand aan de Europese Raad van juni toegaan.